

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

till Landstinget med förslag till

- 1) landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet,
- 2) landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk och
- 3) landskapslag angående upphävande av landskapslagen om skattefrihet vid kommunalbeskattningen för vinst på vissa överlåtelser av egendom.

Enligt landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet (32/69), nedan kallad näringskattelagen, gäller som huvudregel att medel som inflyter genom överlåtelse av rörelsetillgångar är skattepliktig inkomst. Med medel som inflyter genom överlåtelse jämföras försäkringsersättningar och liknande ersättningar. Från huvudregeln görs enligt lagens 6 § 1 mom. 1 punkt undantag för överlåtelse av fastighet som den skattskyldige ägt längre tid än tio år och av värdepapper som han ägt längre tid än fem år. Inkomsten av sådan överlåtelse är enligt bestämmelserna i sagda punkt skattefri, dock endast om den överlåtna egendomen är annan tillgång än omsättnings- eller finansieringstillgång. Om den skattskyldige gjort i 42 § 1 mom. näringskattelagen avsedd avskrivning från anskaffningsutgiften för värdepapper och om överlåtelseriset överstiger den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften, betraktas dessutom enligt 6 § 1 mom. 1 punkten alltid den återvunna delen av sagda avskrivning som skattepliktig inkomst.

Under det år då beskattningsbar inkomst av överlåtelse av fastighet eller värdepapper skall beskattas, får enligt 42 § 2 mom. näringskattelagen avdrag från inkomsten göras för egendomens anskaffningsutgift. Om inkomsten i fråga är skattefri får däremot inte avdrag göras för anskaffningsutgiften.

Kommunalbeskattningen av inkomst av gårdsbruk regleras i landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk (6/68), nedan kallad gårdsbruksskattelagen. Till gårdsbruksinkomst hänförs enligt lagens 3 § inkomst av lantbruk, skogsbruk och därtill ansluten verksamhet. I begreppet gårdsbruksinkomst ingår inte inkomst som härrör av överlåtelse av fastighet eller egen bostad (5 § 1 mom. 2 punkten). Medel som inflyter genom överlåtelse av tillgångar som använts i gårdsbruket är med vissa undantag skattepliktiga. Ett sådant undantag är inkomster av överlåtelser av byggnader och konstruktioner som den skattskyldige ägt under längre tid än tio år, vilka inkomster

enligt 5 § 1 mom. 2 punkten är skattefria.

Bestämmelserna om skattefrihet i näringskattelagen och gårdsbruksskattelagen för vissa slag av tillgångar som ägts under längre tid än tio respektive fem år medger enligt landskapsstyrelsens uppfattning de skattskyldiga en oskäligt stor möjlighet att erhålla skattefria inkomster. Det finns därför orsak att skärpa beskattningen av de för närvarande skattefria inkomsterna. Inflationsvinster bör dock inte beskattas. För att beskattning av inflationsvinster skall kunna undvikas, i ett system där överlåtelseinkomsten av praktiska skäl måste läggas till grund för beskattningen, föreslår landskapsstyrelsen att 20 procent av ifrågavarande inkomst skall betraktas som skattepliktig och att ett högst lika stort belopp skall få avskrivas från anskaffningsutgiften. Till följd av att de för närvarande skattefria överlåtelseinkomsterna skulle göras skattepliktiga, föreslås även förluster som uppkommer vid sådana överlåtelser vara avdragbara.

Skattskyldigheten för de för närvarande skattefria överlåtelseinkomsterna enligt näringskattelagen föreslås inte gälla överlåtelser mellan vissa nära anhöriga. Sålunda skulle inte s.k. generationsväxlingar och andra överlåtelser som sker mellan nära anhöriga försvåras. För generationsväxlingar och andra överlåtelser inom gårdsbruket som sker under liknande förhållanden, på vilka överlåtelser landskapslagen om kommunalskatt på inkomst (45/76) skall tillämpas, gäller liknande regler. Det sagda följer av att landskapslagen i fråga är en s.k. blankettlag enligt vilken vid kommunalbeskattningen i landskapet med vissa undantag skall tillämpas lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1043/74, ändrad till den del fråga är om inkomster av egendomsöverlåtelse genom FFS 1037/85).

Med överlåtelseinkomster som enligt näringskattelagen och gårdsbruksskattelagen är skattefria efter tio år jämföras enligt landskapslagen om skattefrihet vid kommunalbeskattningen för vinst på vissa överlåtelser av egendom (19/81) vissa inkomster av överlåtelser av egendom som den skattskyldige ägt kortare tid, om egendomen överläts genom expropriation eller liknande förfarande eller under därmed jämförbara omständigheter. Också av sådana inkomster föreslås 20 procent framdeles vara skattepliktig inkomst. Erforderliga bestämmelser härom föreslås intagna i näringskattelagen och gårdsbruksskattelagen. Eftersom liknande regler gäller även enligt landskapslagen om kommunalskatt på inkomst, finns det inte orsak att behålla landskapslagen om skattefrihet vid kommunalbeskattningen för vinst på vissa överlåtelser av egendom. Lagen föreslås därför upphävd.

Utöver de ovan berörda ändringarna föreslår landskapsstyrelsen att 54 § näringskattelagen upphävs. I paragrafen ingår bestämmelser om s.k. yrkesmässig fastighetsförsäljning. Orsaken till att sagda paragraf föreslås upphävd är att yrkesmässig fastighetsförsäljning framdeles skall behandlas enligt de regler som enligt landskapsla-

gen om kommunalskatt på inkomst gäller överlåtelse av fastighet, varvid inkomsten skall utgöra antingen s.k. tillfällig försäljningsvinst eller s.k. vinst av egendomsöverlåtelse.

De föreslagna ändringarna överensstämmer i huvudsak med de ändringar som nyligen gjorts i de bestämmelser som reglerar skatt till staten för inkomster som härrör av överlåtelse av tillgångar som använts i näringsverksamhet eller gårdsbruk (lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet FFS 360/68, ändrad genom FFS 1038/85 och inkomstskattelagen för gårdsbruk FFS 543/67, ändrad genom FFS 1039/85).

I framställningen ingår, förutom de ändringsförslag som föranleds av det tidigare sagda, även ett förslag till ändring av 23 § gårdsbruksskattelagen. Den föreslagna ändringen, som är av lagteknisk natur, föranleds av en ändring (FFS 941/85) av inkomstskattelagen för gårdsbruk.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet.

I enlighet med landstingets beslut

upphävs 54 § landskapslagen den 25 juli 1969 om kommunalskatt för näringsverksamhet (32/69),

ändras 6 § 1 mom. 1 punkten, 8 § 2 punkten och 42 § 2 mom. samt

fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i landskapslagen den 7 juni 1984 (39/84) nya 1a och 1b punkter samt till 41 § ett nytt 2 mom. som följer:

6 §.

Skattepliktig inkomst är inte:

1) 80 procent av överlåtelsepris och övriga vederlag för fastigheter och värdepapper som inte hör till omsättnings- eller investeringstillgångarna, om den skattskyldige ägt fastigheten i minst tio och värdepapperet i minst fem år, dock så att återvunnen avskrivning, som i enlighet med 42 § 1 mom. tidigare avskrivits från värdepapperets anskaffningsutgift, utgör skattepliktig inkomst även efter fem år;

1a) 80 procent av överlåtelsepris och annat vederlag för fastighet som hör till anläggningstillgångarna och som den skattskyldige inte anskaffat i uppenbart spekulationssyfte, om fastigheten överlåtits genom expropriation eller annat därmed jämförbart förfarande eller om fastigheten, utan att här avsett förfarande tillämpats eller efter att sådant förfarande inletts, genom köp eller annat frivilligt förfarande överlä-

tits för ändamål för vilket mottagaren är berättigad att inlösa egendomen eller att förvärva varaktig nyttjanderätt till den;

1b) om överlåtaren det kräver och mottagaren samtycker, överlåtelsepris och övriga vederlag för fastigheter och värdepapper som inte hör till omsättnings- eller investeringstillgångarna, om fastigheten eller värdepapperet ägts sammanlagt över åtta år av den skattskyldige, eller av honom och av någon från vilken han erhållit den vederlagsfritt, och om överlåtelsen sker till make eller till barn, makes barn, adoptivbarn, barns eller adoptivbarns bröstarvinge, förälder, adoptivförälder, syskon, halvsyskon eller till sådan person och hans make, dock så att återvunnen avskrivning, som i enlighet med 42 § 1 mom. tidigare avskrivits från värdepapperets anskaffningsutgift, utgör skattepliktig inkomst och så, att om mottagaren överlåter egendomen vidare inom en tid av fem år från fångets, till det skattepliktiga överlåtelsepriset läggs skillnaden mellan det belopp som i enlighet med bestämmelserna i denna punkt inte utgjort skattepliktig inkomst för hans fångesman och ett belopp som motsvarar den anskaffningsutgift som före överlåtelsen inte avskrivits i fångesmannens beskattning;

8 §.

I 7 § avsedda avdragbara utgifter är bland andra:

2) utgifter för anskaffning av anläggningstillgångar med de undantag som, såvitt fråga är om byggnader och konstruktioner, följer av 41 § 2 mom. och, såvitt fråga är om anläggningstillgångar som inte förslits, av 42 § 2 mom., dock så att till de avdragbara anskaffningsutgifterna inte räknas understöd som erhållits av offentligt samfund för anskaffning av sådan tillgång liksom heller inte andel varmed någon annan i sin näringsverksamhet deltagit i utgifterna för anskaffningen;

41 §.

Om överlåtelsepris för byggnad eller konstruktion är endast delvis skattepliktigt enligt bestämmelserna i 6 § 1 mom. 1 eller 1a punkten, avskrivs det skattepliktiga beloppet av överlåtelsepriset från den del av anskaffningsutgiften som inte tidigare avskrivits. I de fall då den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften är större än överlåtelsepriset avskrivs dessutom skillnaden mellan dessa belopp. I detta moment avsedd avskrivning görs under överlåtelseåret.

42 §.

Anskaffningsutgiften för jordområde samt den del av anskaffningsutgiften för värdepapper eller annan förslitning inte underkastad anläggningstillgång som inte avskrivits enligt bestämmelserna i 1 mom., avskrivs under det skatteår då egendomen överlåtits. Är överlåtelsepriset enligt bestämmelserna i 6 § 1 mom. 1 eller 1a punkten endast delvis skattepliktigt, avskrivs dock endast det skattepliktiga beloppet av överlåtelsepriset samt, i de fall då den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften är större än överlåtelsepriset, skillnaden mellan dessa belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1986 och tillämpas första gången vid den beskattning som skall verkställas för år 1986. Dock skall tidigare gällande bestämmelser tillämpas på överlåtelse som skett före denna lags ikraftträdande och som enligt de tidigare gällande bestämmelserna var skattefria.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk.

I enlighet med landstingets beslut

ändras 5 § 1 mom. 2 punkten landskapslagen den 4 april 1968 om kommunalskatt för gårdsbruk (6/68), sådan den lyder i landskapslagen den 5 november 1971 (46/71), samt

fogas till 9 §, sådan den lyder i landskapslagen den 5 november 1971 (46/71) ett nytt 4 mom. och till 23 §, sådan den lyder i landskapslagen den 28 december 1982 (53/82), ett nytt 3 mom., som följer:

5 §.

I 4 § avsedda skattepliktiga inkomster av lantbruket under skatteåret är bland andra:

2) överlåtelsepris samt skade-, försäkrings- och andra ersättningar för byggnad och konstruktion som den skattskyldige ägt kortare tid än tio år, 20 procent av överlåtelsepris och ersättningar för byggnad och konstruktion som den skattskyldige ägt minst tio år samt 20 procent av överlåtelsepris och ersättningar för byggnad som överlåtits genom expropriation eller annat därmed jämförbart förfarande eller som, utan att

sådant förfarande tillämpats eller efter att sådant förfarande inletts, genom köp eller annat frivilligt förfarande överlåtits för ändamål för vilket mottagaren är berättigad att inlösa byggnaden eller att förvärva varaktig nyttjanderätt till den, med undantag av överlåtelsepris och ersättningar för byggnad, konstruktion eller del därav som använts som bostad för den skattskyldige eller hans familj eller som annars använts i deras privata hushåll, dock så att vinst på byggnader och konstruktioner i samband med överlåtelse av brukningsenhet eller del därav beskattas på sätt i 24 § stadgas;

9 §.

Om överlåtelsepris eller ersättning för byggnad eller konstruktion är endast delvis skattepliktigt enligt bestämmelserna i 5 § 1 mom. 2 punkten, avskrivs det skattepliktiga beloppet av överlåtelsepriset eller ersättningen från den del av anskaffningsutgiften som inte tidigare avskrivits. I de fall då den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften är större än överlåtelsepriset eller ersättningen avskrivs dessutom skillnaden mellan dessa belopp. I detta moment avsedd avskrivning görs under överlåtelseåret.

23 §.

Landskapsstyrelsen skall tillställa den skattskyldige och skattemyndighet uppgifter om de utgifter som avses i 13 § 1 mom. 2-5 punkterna inkomstskattelagen för gårdsbruk och om de förutsättningar under vilka utgifterna får avdras.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1986 och tillämpas första gången vid den beskattning som skall verkställas för år 1986. På överlåtelse som skett före denna lags ikraftträdande skall dock tidigare gällande bestämmelser tillämpas.

L a n d s k a p s l a g

angående upphävande av landskapslagen om skattefrihet vid kommunalbeskattningen för vinst på vissa överlåtelser av egendom.

I enlighet med landstingets beslut **upphävs** landskapslagen den 30 mars 1981 om

skattefrihet vid kommunalbeskattningen för vinst på vissa överlåtelser av egendom (19/81).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1986 och tillämpas första gången vid den beskattning som skall verkställas för år 1986. På överlåtelse som skett före denna lags ikraftträdande skall dock den upphävda lagen tillämpas.

Mariehamn den 11 mars 1986

L a n t r å d

Folke Woivalin

T.f. lagberedningschef

Lars Karlsson.